

О.Ю. Рубітель, директор ТОВ «Альянсаудит», м. Запоріжжя

ЯКІСТЬ АУДИТУ: ІНДИКАТОРИ СПРИЙНЯТТЯ

Згідно Господарського Кодексу України підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність підприємств з метою одержання прибутку. У центрі системи управління прибутком знаходиться бухгалтерський облік, який є джерелом інформації, що забезпечує прийняття рішень зовнішнім та внутрішнім користувачам.

Становлення ринкової інфраструктури сприяло виникненню нової сфери підприємницької діяльності - аудиту. Бурхливі події світової фінансової кризи підкреслили важливість довіри до фінансової звітності підприємств та звернули увагу на роль якісного аудиту в контексті якості фінансової звітності. Будучи незалежною, аудиторська діяльність сприяє не лише поліпшенню усієї роботи економічного суб'єкта, захищає інтереси його власників, але і стоїть на варті інтересів держави, дотримання законів і нормативних актів. Тому питання якості в аудиті представляє особливу важливість. Крім того інтерес до проблем якості аудиту пов'язаний також із необхідністю введення аудиторськими фірмами власної системи контролю якості.

Основу для підтримання якості аудиторських послуг у першу чергу становлять міжнародно визнані стандарти аудиту, які є засобом забезпечення достовірності інформації, що надається інвесторам та іншим зацікавленим особам [1, с. 3]. На сьогодні в Україні використовуються Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року (далі – МСА).

Характер МСА вимагає від аудитора застосування професійного судження під час коли він :

- ідентифікує та оцінює ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки виходячи з розуміння суб'єкта господарювання та його середовища;
- отримує достатні та прийнятні аудиторські докази щодо існування суттєвих викривлень, розробляє та виконує відповідні дії у відповідь на оцінені ризики;
- формулює думку про фінансову звітність виходячи з висновків, зроблених на основі отриманих аудиторських доказів.

У той же час посилення на професійне судження аудитору не слід розглядати як захист від власної недбалості, коли ним не були дотримані усі відповідні вимоги МСА.

Визнання та сприймання МСА це лише один із компонентів, які здійснюють вплив на якість аудиту. Іншими компонентами слід вважати компетентність аудиторів, правову і нормативну базу та ділове середовище. Прагнучи до якості аудиту необхідно розвивати кожний з цих елементів.

В Україні на сьогодні проблема визначення якості аудиторської діяльності вирішена шляхом прийняття Аудиторською палатою України (далі АПУ) ряду нормативних актів з питань контролю якості аудиторської діяльності. АПУ в своїх нормативних документах зазначає, що аудиторська послуга визнається якісною тоді, коли надається аудиторськими фірмами з дотриманням Професійних стандартів, законодавчих і нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність, та задовольняє потреби користувачів [3].

У той же час голова Комітету з міжнародних стандартів аудиту та гарантії достовірності (IAASB) Міжнародної Федерації Бухгалтерів (IFAC) Арнольд Шильдер розглядає якість аудиту з точки зору трьох основних аспектів:

1) вхідні фактори – це вимоги МСА; персональні характеристики аудитора, такі як навички, досвід, етичні цінності, тип мислення; процес аудиту через обґрунтованість методології аудиту, ефективності використання інструментів аудиту, наявність адекватної технічної підтримки;

2) вихідні фактори – тобто результати аудиту та аудиторська інформація, які розглядаються та оцінюються зацікавленими сторонами;

3) фактори середовища – це якість корпоративного управління, що сприяє якості аудиту; наявність законодавчої і нормативної бази, що створює умови, в яких аудит може проводитися ефективно, що дозволить регулятору встановити ефективний контроль за якістю аудиту, та забезпечить ефективний діалог між регулятором та аудиторами [4].

Нажаль в Україні вимоги до аудиторської роботи фактично регламентуються лише МСА, які є первісним орієнтиром при розробці аудиторською фірмою власних методик та внутрішніх стандартів.

До того ж, як зазначав ще у 2008 році Світовий банк «Україна продовжує потерпати від нестачі кваліфікованих кадрів – кількість бухгалтерів та аудиторів належної кваліфікації зі знанням сучасних стандартів та методів фінансової звітності є недостатньою для забезпечення дедалі вищих потреб ринку» [5, с. 6]. Також Всесвітній банк пропонував АПУ розробити галузеві методології аудиту.

Таким чином, комплексний, системний підхід, спрямований на вирішення загальних проблем аудиту дозволить підвищити якість аудиторської перевірки і як наслідок довіру суспільства до аудиту.

Список літератури: 1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року, частина 1: пер. з англ. Ольховікова О. Л., Селезньов О. В., Зеніна О. О., Гик О. В, Біндер С. Г. – К. : Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – 846 с. 2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14> 3. Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 «Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг», що затверджено Рішенням Аудиторської палати України від 27.09.2007 року № 182/4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apu.com.ua/files/temp/2077494523.doc> 4. Шильдер А. Вище планку / А. Шильдер // Аудитор України. – 2011. – № 3. – С. 34-37. 5. Звіт про стан дотримання стандартів та кодексів (ЗДСК) Бухгалтерський облік та аудит Україна грудень 2008 р. : Світовий банк [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.worldbank.org/ifa/rosc_aa_ukr_ukr.pdf